
Oponentní posudek díla

Metodika oběhového hospodářství měst a obcí

Praha, 30. září 2020

Hodnotitel: Ing. Marek Jetmar, Ph.D.

I. Výchozí podmínky

Hodnotitel předkládá oponentní posudek (dále jen posudek“) vyhotovený na dílo (výstup projektu) s názvem **Metodika oběhového hospodářství měst a obcí**, jež zhotovitelé - společnost ECO trend Research centre s.r.o. a Vysoká škola ekonomická v Praze - Fakulta mezinárodních vztahů (dále jen „zhotovitelé“) – zpracovaly pro objednatele – Technologickou agenturu České Republiky v rámci projektu číslo TL01000217 s názvem: Obce v kruhu cirkulární ekonomiky. Projekt je financován z Programu Éta.

Hlavním cílem projektu je definovat a ověřit kroky k přechodu obcí na cirkulární ekonomiku, a to v různých skupinách dle počtu obyvatel a dalších specifických aspektů. Výsledkem projektu je metodika a interaktivní webová aplikace pro zástupce obcí a měst, která pomůže s řešením konkrétních a běžných problémů v principu oběhového hospodářství – v oblasti nakupování produktů a služeb, nakládání s odpady, dopravy, údržby zeleně atd. Aplikace uživatele metodicky provede realizací dlouhodobých konsenzů v obcích, principy oceněním jednotlivých způsobů řešení a zapracováním potřeb do veřejných zakázek, resp. dodavatelského řešení.

Specifikace předmětu díla (výstupu):

Název: Metodika oběhového hospodářství měst a obcí

Popis:

Metodika, vycházející z výsledků výzkumu v rámci realizace projektu, bude zástupcům obcí přibližovat principy i konkrétní způsoby přechodu stávajícího (lineárního) způsobu hospodaření na oběhové hospodářství. Metodika popíše také důvody a způsoby přechodu na oběhové hospodářství, včetně jednotlivých kroků a řešení v rámci veřejných zakázek. Navazující aplikace potom bude umožňovat návrh a konkrétní řešení jednotlivých kroků a modelové příklady (případně i jejich ocenění).

Plánování uživatele výstupu/výsledku:

Hlavními uživateli výsledku, resp. celého komplexu výsledků projektu budou:

- 1) Obce a města Středočeského kraje
- 2) Další obce a města na území ČR
- 3) Středočeské inovační centrum a Středočeský kraj
- 4) Neziskové organizace zaměřené na podporu cirkulární ekonomiky
- 5) Poskytovatelé produktů a služeb zahrnutých do oběhového hospodářství
- 6) Výzkumné instituce (ve spojení s podniky) schopné vyvinout potřebné služby a produkty
- 7) Vzdělávací instituce
- 8) Veřejnost - občané obcí a měst, resp. další subjekty na území obcí a měst zahrnuté do dlouhodobých strategií

Popis způsobu uplatnění výstupu/výsledku a jeho implementace:

Metodika bude uplatněna prostřednictvím aplikačního garanta primárně na území Středočeského kraje. SIC jako AG již nyní pracuje obcemi ve smyslu přípravy řešení, výběru pilotních, spolupracujících obcí ochotných k demonstračním řešením, a to podle jejich zaměření a potřeb. V průběhu projektu budou prohlubovány tyto vazby a vytvoří se účinná zpětná vazba. Po dosažení výstupů a proběhnutí seminářů a workshopů bude metodika obecně známa většině starostů ve Středočeském kraji. Dojde ke konkrétním aplikacím za asistence SIC a řešitelského týmu. Následně dojde také k multiplikaci v dalších krajích a v nových VaVal projektech konkrétně cílených na produkty a služby oběhového hospodářství, a to nejen pro obce a města. Aplikační garant je a bude velmi aktivní při implementaci výsledků projektu.

Přístup k výstupu/výsledku:

Metodika bude veřejně přístupná v rámci webové aplikace, která bude součástí webového rozhraní vytvořeného v rámci projektu a hostovaného na stránkách aplikačního garanta SIC, případně spolku Ekoport. Metodika bude koncipována jako „živý“ dokument, podléhající změnám na základě změn v příslušné legislativě, strategiích a politikách nebo poznatcích v oboru oběhového hospodářství.

Metodika bude po certifikaci také k dispozici v dokumentech Středočeského kraje, který ji bude ve spolupráci se SIC či Asociací krajů dále šířit.

Metodika je v příloze doplněna o Katalog řešení, který je zásadní součástí metodiky. Aktivně v něm lze vyhledávat pomocí webové aplikace www.obcevkruhu.cz.

Katalog řešení obsahuje podrobný popis jednotlivých témat a postupů přechodu měst a obcí na principy cirkulární ekonomiky/oběhového hospodářství. Katalog je rozdělen do následujících témat (sekcí), a to:

- Biologicky rozložitelné odpady
- Doprava
- Inovace
- Nakupování
- Odpady
- Opětovné využití
- Podnikání
- Voda

Do těchto obecných témat byly postupně vsazovány jednotlivé karty s konkrétními principy, které jsou prakticky využitelné v obcích a městech ČR. Ve stávající podobě katalog obsahuje 37 konkrétních karet ve struktuře:

-
- obecný popis tématu (včetně environmentálních dopadů)
  - podmínky využití/bariéry
  - využitelné typy odpadů/produktů
  - SWOT analýza
  - Cílová skupina
  - Ekonomické nároky a přínosy
  - Personální náročnost
  - Specifické právní aspekty
  - Příklady z praxe
  - Související kategorie (pro interaktivní vyhledávání)

Hodnocení Metodiky:

K vlastnímu hodnocení Metodiky oběhového hospodářství měst a obcí byly předloženy následující dokumenty:

- Metodika + příloha Katalog řešení
- Zápisy z 10 kontrolních dnů v rámci řešení projektu (průběh řešení, vývoj Metodiky)
- 2 průběžné zprávy pro Technologickou agenturu ČR
- Webová aplikace a ostatní výsledky v rámci projektu (pouze pro širší kontext vytvoření posudku)

Finální verzi díla předal zhotovitel hodnotiteli k posouzení 15. 09. 2020.

II. Vlastní hodnocení díla dle jeho specifikace:

K oponentuře předložená Metodika vznikla jako hlavní výsledek řešení výzkumného projektu číslo TL01000217 s názvem Obce v kruhu cirkulární ekonomiky, řešeného partnery: ECO trend Research centre s.r.o. a Vysoká škola ekonomická v Praze. Spolu s interaktivní webovou aplikací pro zástupce obcí a měst i další zájemce (www.obcevkruhu.cz), by měla pomoci s řešením konkrétních běžných i nově se objevujících problémů a témat z pohledu cirkulární ekonomiky/oběhového hospodářství, a to v oblasti nakupování produktů a služeb, nakládání s odpady, dopravy, údržby zeleně, nakládání s vodami, podnikatelské činnosti atd. Metodika a aplikace uživatele postupně provede různými náměty, jejich zpracováním, vytvářením podmínek i realizací dlouhodobých konsenzů v obcích, principy ocenění jednotlivých způsobů řešení a zapracováním potřeb do veřejných zakázek, resp. dodavatelského řešení.

Předložená Metodika oběhového hospodářství měst a obcí (dále je Metodika) je textově rozvržena na 47 stran a vlastní popis metodiky má 6 zásadních kapitol (formálně zařazených jako podkapitoly 2.x):

1. Práce s metodikou
2. Úvod do cirkulární ekonomiky
3. Jak v rámci obce řešit problémy a témata CE – zapojení cílových skupin
4. Schéma rozhodování v obci
5. Popis schématu rozhodování v obci
6. Screening obcí a měst v rámci CE – metodický postup

Kapitola Práce s metodikou obsahuje stručný nástin, k čemu Metodika slouží, seznamuje čtenáře s existencí Katalogu řešení, který lze dohledat i na webových stránkách projektu.

Druhou kapitolou je Úvod do cirkulární ekonomiky, kde autoři podávají celkem rozsáhlý přehled o existenci a vývoji tohoto přístupu k hospodaření. Zdá se mi, že tato část je zbytečně teoretická a velice obsáhlá, kdy zbytečně pojednává i o širších legislativních pojetích přístupu k cirkulární ekonomice.

Třetí kapitola seznamuje s možnostmi a způsoby zapojení lokálních aktérů a zástupců cílových skupin. Doporučil bych nahrazení termínu komunální spojení komunitní při popisu spolupráce bez přímé účasti obce (orgánů obce). Určitě dalšími důležitými hledisky jsou i měkké faktory, které rámuji možnost rozvinutí spolupráce jako je hodnotová shoda, vzájemná

---

důvěra, kapacita jednotlivých partnerů, lidský kapitál apod. Tato hlediska nejsou příliš zdůrazněna. Mezi aktéry respektive cílovými skupinami nejsou uvedeny dobrovolné svazky obcí, které mohou být nositeli celé řady řešení (z hlediska efektivity, možnost dosažení úspor z rozsahu apod.).

Popis přípravy, realizace a vyhodnocování realizace v kontextu zapojení cílových skupin je zpracován účelně, vhodně.

4. Schéma rozhodování v obci

Kapitola popisuje rozhodovací proces prostřednictvím jednotlivých orgánů obce. Vlastní podrobný popis jednotlivých kroků, možných (dílčích) výstupů v průběhu procesu rozhodování je pak uveden v kapitole 5. Popis schématu rozhodování v obci.

6. Screening obcí a měst v rámci CE – metodický postup. Kapitola upravuje způsob zjišťování toků materiálů (včetně odpadů) a energie, stejně jako pracovních míst, způsob realizace srovnávacích analýz hodnotových řetězců, stanovení jednotlivých cílů, identifikaci bariér, tvorba akčního programu a cestovních map, jak navržených cílů dosáhnout.

III. Závěr, doporučení

Hodnocené dílo vykazuje některé dílčí nedostatky – zejména se jedná o ty části, kdy je důležité zohlednit měkká hlediska spojená s fungováním místních komunit obcí – schopnost vnitřní organizace komunity a možnost dosažení vnitřního souladu (mezi různými cílovými skupinami, zájmy různých lokalit/ částí obce, starousedlíků a nově příchozích v dynamických obcích ovlivněných suburbanizací), existence lídrů tj. tahounů, kteří jsou schopni záměr vysvětlit, prosadit v komunitě a v orgánech obce, hodnotová hlediska atd. Opominuty jsou nástroje spolupráce obcí, jako jsou dobrovolné svazky, spolupráce dle smlouvy, možnost založení svazkové školy apod., které vedou k zajištění veřejných služeb, které by pro občany řady malých obcí nebyly dostupné nebo jen s obtížemi. Tyto nedostatky však nejsou zásadní a nemají dopad na funkčnost předložené metodiky.

Jednoznačně kladně lze hodnotit výsledky, jež zhotovitel dosáhl při zmapování a vyhodnocení tuzemské situace v sektoru principů a témat cirkulární ekonomiky (velice kladně hodnotím zejména praktického průvodce v podobě Katalogu řešení, kde jsou opravdu přehledným způsobem specifikovány různé druhy uplatňování cirkulární ekonomiky v praxi v rámci všech možných činností v obcích a ve městech – vody, odpady, podnikání a podobně).

Hodnotitel tyto výsledky pokládá za velmi přínosné pro další rozvoj dané problematiky a to zejména s ohledem na probíhající přípravu nového zákona (resp. několika dílčích zákonů) o odpadech.

Přes dílčí připomínky hodnotím předložené dílo pozitivně, jako přínosné pro další rozvoj oblasti vytváření příležitostí v oblasti cirkulární ekonomiky (oběhového hospodářství) a doporučuji jej akceptovat a certifikovat.

Datum vyhotovení: 30.9. 2020

Jméno autora posudku: Ing. Marek Jetmar, Ph.D.

